

Handläggare: Britt Mattsson
Region Innerstad
Park- och gatubyrån
Tel: 508 262 67
britt.mattsson@gfk.stockholm.se

2004-04-13

Till
Gatu- och fastighetsnämnden

Kristinebergs stadsdelspark. Redovisning av fördjupat programarbete samt anmälan av formgivningstävling.

FÖRSLAG TILL BESLUT

Gatu- och fastighetsnämnden godkänner redovisningen av fördjupat programarbete samt anmälan om formgivningstävling för Kristinebergs stadsdelspark.

Olle Zetterberg

Göran Gahm

Stefan Eriksson

SAMMANFATTNING

Stadsutvecklingsprogrammet för nordvästra Kungsholmen, som godkändes av stadsbyggnadsnämnden den 17 januari 2002, innebär att ca 3 100 nya bostäder och ca 350 000 kvm lokaler inom en tioårsperiod kan byggas i området.

För att kunna balansera den stadsmässiga tätheten skapas en stor sammanhängande stadspark med plats för lek, idrott, solbad, konst, möten mellan människor förutom avskildhet, lugn och ro.

Ett fördjupat programarbete för parken och omgivande gatunät som utförts av kontoret under hösten 2003, visar på en översiktlig nivå, hur parkens olika delar kan disponeras, vävas samman och anslutas till omgivningen genom grönska, sammanhängande gång- och cykelstråk till, från och genom

parken, samt hur friytor för skola, slottspark och idrott både kan avgränsas och länkas samman med varandra.

Kontoret avser att arrangera en formgivningstävling för strandparken. Syftet med tävlingen är att, sedan programförutsättningarna klarlagts, få parkområdet genomlyst, analyserat och gestaltat av flera förslagsställare, och att denna arbetsprocess ska leda fram till att en värdetät och hållbar stadspark av hög kvalitet för stadsdelens medborgare ska kunna utvecklas. Samråd med de boende är också en viktig del i planeringsprocessen.

GFNs beslut 2004-03-23, att förlänga arrendetiden för tennishallen med 3 år t o m 1 juli 2007, innebär att planeringen för strandparken kan påbörjas samtidigt som en alternativ placering av tennishallen studeras inom detaljplaneområdet för Kristinebergshöjden.

Totalkostnaden för projektet ryms inom den totalbudget för NV Kungsholmen som redovisats i GFKs tjänsteutlåtande om mål och totalekonomi på Nordvästra Kungsholmen, GFN 2002-12-17.

Genomförandet av parken delas in i etapper och tidplanen anpassas till angränsande detaljplaners genomförandetider.

UTLÅTANDE

Bakgrund

Stadsutvecklingsprogrammet för nordvästra Kungsholmen, som godkändes av stadsbyggnadsnämnden den 17 januari 2002, innebär att ca 3 100 nya bostäder och ca 350 000 kvm lokaler inom en tioårsperiod kan byggas i området. Det innebär att antalet boende inom stadsdelarna Kristineberg och Stadshagen ökar från idag 7000 till totalt 15 000. Antalet arbetsplatser utökas från idag ca 15 000 till totalt ca 30 000. Utbyggnaden blir en av de sista stora utbyggnaderna av innerstaden, och fullföljs i huvudsak enligt Lindhagensplanens etthundratrettioåriga motiv med Lindhagensgatan som huvudaxel, en rutnätsplan för stadskvarter och en sammanlänkande strandgata.

För att kunna balansera den stadsmässiga tätheten skapas en stor sammanhängande stadspark med plats för lek, idrott, solbad, konst, möten mellan människor förutom avskildhet, lugn och ro. Parken kommer att ingå i en övergripande inre parkstruktur för Kungsholmen där Rålambshovsparkens och Fredhällsparkens gröna förbindelse mellan Riddarfjärden och Tranebergs sund förgrenas norrut genom Kristinebergs slottspark till Ulvsundasjön. Detta sker i linje med den tradition av parker som kallas Stockholmsskolan, och utvecklades på 30- och 40-talet av Erik Glemme och Holger Blom. Liksom Rålambshovsparken och Fredhällsparken kommer Kristinebergs nya stadspark utgöra en gräns mellan stenstadens slutna kvartersbebyggelse och den öppna grupperingen av hus som präglar bebyggelsen i Kristineberg och Fredhäll. Parken

fungerar som ett stadsbyggnadselement som håller samman dessa olika bebyggelsegrupper och stadstyper.

För att kunna ge klarare förutsättningar för det fortsatta arbetet har utredningar och inventeringar utförts under 2002. Bl a har en trafikutredning och en vegetationsinventering utförts.

Under 2003 har fördjupat programarbete utförts för parken. Arbetet omfattande inte strandparkens gestaltning, beroende på att beslut om Janne Lundqvists tennishalls framtid saknades.

GFNs beslut 2004-03-23, att förlänga arrendetiden för tennishallen med 3 år t o m 1 juli 2007, innebär att planeringen för strandparken kan påbörjas samtidigt som en alternativ placering av tennishallen studeras inom detaljplaneområdet för Kristinebergshöjden. Kontoret återkommer med ett förslag på markanvisning för tennishall utmed Essingeleden.

Analys

Programmet för Nordvästra Kungsholmen medför att park- och naturmark delvis tas i anspråk för exploatering. För att kompensera bortfallet och kunna uppnå målen om en värdetät och hållbar stadsmiljö innehåller därför programmet förslag till en sammanhängande park från Drottningholmsvägen till Ulvsundasjön som ska ge förbättrade möjligheter till rekreation. En viktig del i planeringen av parken är att fördela friytor och funktioner på ett så effektivt sätt som möjligt så att både befintliga och tillkommande verksamheter kan fungera på ett tillfredsställande sätt, på en totalt sett, mindre parkyta.

Målbild/vision

Ett fördjupat programarbete för parken och omgivande gatunät som utförts av kontoret under hösten 2003, visar på en översiktlig nivå, hur parkens olika delar kan disponeras, vävas samman och anslutas till omgivningen genom grönska, sammanhängande gång- och cykelstråk till, från och genom parken, samt hur friytor för skola, slottspark och idrott både kan avgränsas och länkas samman med varandra. Programmet förutsätter att Kristinebergs bollplan byggs om till ungdomsfotbollsplan samt att Janne Lundqvists tennishall rivs i enlighet med stadsbyggnadskontorets program. Detta krävs för att de uppställda målen avseende hållbar och värdetät stadsmiljö ska kunna uppnås. Friytan som skapas när Janne Lundqvists tennishall rivs, parkeringen utgår samt Kristinebergs bollplan byggs om, har en stor utvecklingspotential att utvecklas till den rekreativa park som stadsdelen behöver. Friytan ligger skyddad från bullerstörningar, den är plan, den har vattenkontakt och den ligger i anslutning till andra grönytor som medför att en sammanhängande grönstruktur kan skapas i stadsdelen.

Rivning av tennishallen är också en förutsättning för utbyggnad av Elersvägens nya bredare gatusektion med gång- och cykelbanor samt trädplanteringar enligt programmet. En alternativ placering av tennishallen studeras inom detaljplaneområdet för Kristinebergshöjden.

En gemensam målbild för parken har utarbetats av stadens projektgrupp, med representanter från gatu- och fastighetskontoret, stadsbyggnadskontoret, idrottsförvaltningen och Kungsholmens stadsdelsförvaltning:

- ? Att skapa en offentlig, trygg och tillgänglig mångfunktionell landskapspark för stadsdelens alla medborgare. Grönska, natur och öppna ytor ska ge plats för allmän lek, idrott, odling, solbad mm, och även för de båda befintliga skolornas behov av friytor.
- ? Att skapa en god infrastruktur med gång- och cykelstråk, gator och angoring till verksamheterna, som säkrar funktionerna, och bidrar till att parken blir väl integrerad i den nya stadsdelen.
- ? Att rusta upp Kristinebergs slottspark.

- ? Att verka för att den föreslagna bebyggelsen värnar om park- och slottsmiljön – landskapsrummets skala och värdefull befintlig vegetation.
- ? Att tillskapa en värdetät och samtida landskapsarkitektur.
- ? Att verka för bibehållen biologisk mångfald på Kungsholmen.
- ? Att skapa en hållbar och robust park som klarar slitage med en rimlig nivå på skötsel.
- ? Att följa stadens dagvattenstrategi genom lokalt omhändertagande av dagvatten.
- ? Parken ska kunna genomföras i flera projekterings- och anläggningsetapper.

Beskrivning av programförslaget

Kristinebergs slottspark är stadsdelens trädgård. Parken är en kulturhistorisk anläggning med tydliga historiska objekt och en formell struktur med axlar och siktlinjer. Samtidigt en tyst och rofylld oas med gamla fruktträd, stora ekar och uppvuxen grönska.

S

- 1.**
Parkrummet söder om slottet påverkas och blir mindre när Kristinebergs nya hotell byggs. Parkens trädgårdskaraktär och biologiska mångfald förstärks genom plantering av nya fruktträd och andra kulturväxter som knyter an till slottsanläggningen. Sittplatser och ny belysning tillskapas. Slottsträdgårdens gångsystem restaureras. Det här är parkens ”finrum”, med plats för pick-nick och lek, och den ska vara robust och tåla ett ökat slitage med rimliga skötselnivåer.
- 2.**
Mot väster anläggs en ny parkentré vid Kristinebergs tunnebanestation som signalerar parken. Nya fruktträd planteras för att visa sammanhanget med slottsträdgården, markera ingången till parken och förstärka årstidsväxlingarna. En öppen labyrint av låga häckar kring två befintliga stora parkträd skapar rumslighet och är en självklar plats för bänkar och kanske ett konstverk.
- 3.**
Längs Nordenflychtsvägen utvecklas parken med Fredhällsparken som förebild till en öppen stadsdelspark med fria gräsytor och stora träd. Skymmande buskage och sly tas bort för att göra parken ljusare och öka genomsikten och tillgängliga parkvägar med ny belysning anläggs. Minigolfen flyttas och förläggs i norra delen av parken längs trädaxeln tillsammans med en ny stadsdelslekplats.
- 4.**
Nordenflychtsvägen breddas för kantstensparkering och den branta nivåskillnaden släntas ut till en mjuk och jämn lutning. Den befintliga asfaltytan längs Nordenflychtsvägen som idag används för parkering utgår. Längs gatan planteras en rad med träd som förstärker uttrycket av gata som passerar genom park.
- 5.**
Mot öster bevaras och utvecklas den vegetationsklädda sluttningen med sina ekar. Den karaktärsfulla sluttningen med stora träd bildar parkens rumsliga gräns mot den planerade bebyggelsen i Kristinebergshöjden.
- 6.**
Norr om slottet anläggs nya gräsytor i mittaxelns förlängning. Trädraderna i axeln kompletteras norrut och nivåskillnader mot idrottsplatsen tas upp med nya stödmurar. Gränsen mellan idrottsplatsen flyttas så att västra trädaxeln och större gräsytor blir parkmark. Idrottsplatsen avgränsas mot parken med ett nytt staket med öppningsbara grindar i slottets axel.
- 7.**
Platsen framför IP gestaltas så att entrésituationen blir tydlig. En upphöjd gräsyta som avgränsas av en mur fungerar som riktningsvisare men också som sittplats utanför grindarna. I anslutning till staketet/planket finns möjlighet till cykelparkering.
- 8.**
Busshållplatserna på Nordenflychtsvägen flyttas och förläggs där gatan passerar förbi Idrottsplatsen och den nya strandparksdelen. Körbanan dras isär med en upphöjd gräsplanterad mittrefug med träd för en säkrare trafiksituation med lägre hastighet.
- 9.**
Sambandet mellan och tillgängligheten till Fredhällsparken och Kristinebergsparken stärks genom att en ny gångbro byggs över Drottningholmsvägen och tunnelbanan, som förbinder de båda parkerna.

Kommunikationer

Gångvägar kompletteras för att utgöra en kontinuerlig och omväxlande slinga för promenad och motion runt parken.

Ett nytt genomgående gångstråk anläggs från parkentrén vid Kristinebergs tunnelbana, vidare förbi slottets västra flygeln parallellt med Nordenflychtsvägen för att ansluta till parkvägen under trädaxeln.

Elersvägen norr om Nordenflychtsvägen, breddas upp för att ge plats för nya gång- och cykelbanor samt trädplanteringar i gaturummet.

Elersvägen söder om Nordenflychtsvägen, föreslås få en utformning som gårdsgata längs idrottsplatsen. En ny parkentré anläggs öster om IP med nya parkvägar som ansluter till parkens gångvägnät.

Det tvärgående öst-västligt gångstråket utvecklas för att förbinda Kristinebergsparken med den planerade bebyggelsen i Kristinebergshöjden och bostadsområdena öster om Essingeleden.

Den gamla slottsvägen öster om fruktträdgården behålls i sin ursprungliga sträckning men stängs för biltrafik.

10. Strandparken

Redan tidigt i programarbetet identifierades strandparken som en friyta med stor utvecklingspotential. Den har ett bullerskyddat läge, är plan, lätt-tillgänglig och har vattenkontakt. Här ska finnas plats för allmän lek, idrott, odling, solbad mm. Samråd med de boende i området för att fånga upp önskemål om parkens utformning, är viktigt för att kunna klargöra programförutsättningarna för det kommande arbetet.

Kontoret avser att arrangera en formgivningstävling för strandparken.

S

Syftet med tävlingen är att, sedan programförutsättningarna klarlagts, få parkområdet genomlyst, analyserat och gestaltat av flera förslagsställare, och att denna arbetsprocess ska leda fram till att en värdetät och hållbar stadspark av hög kvalitet för stadsdelens medborgare ska kunna utvecklas.

Uppgiften omfattar gestaltning och utformning av den nya strandparken och förslag till hur den ska sammanlänkas med slotts- och idrottsparken, och hur den knyts an till den planerade strandpromenaden längs vattnet.

Avsikten är att vinnande förslagsställare ska engageras av Gatu- och fastighetskontoret för uppdrag att vidareutveckla och fördjupa förslaget för ett successivt genomförande. Tävlingen ska därför utformas så att den samtidigt kan utgöra en projekteringsupphandling enligt lagen om offentlig upphandling (LOU).

Tävlingen

Tävlingen är en s.k. ”Inbjuden formgivningstävling” enligt reglerna i Lagen om offentlig upphandling (LOU). Kontoret avser att i slutet av april månad annonsera om tävlingen i Europeiska Gemenskapernas Tidning (EGT). Tävlingen vänder sig till främst landskapsarkitektkonsulter, vilka kan ansöka om kvalificering för att ingå i den grupp av fyra företag eller företagsgrupper som får delta i tävlingen. De fyra tävlande arvoderas och tävlar om en prissumma.

Bedömning

Juryns uppgift är att på grundval av tävlingsprogrammet utse vinnande tävlingsförslag och fördelning av prissumman, samt att rekommendera staden (GFN) fortsatt handläggning. Juryn biträds av ett tävlingssekreteriat med sakkunniga, anställda av staden.

Beslut om fortsatt planering

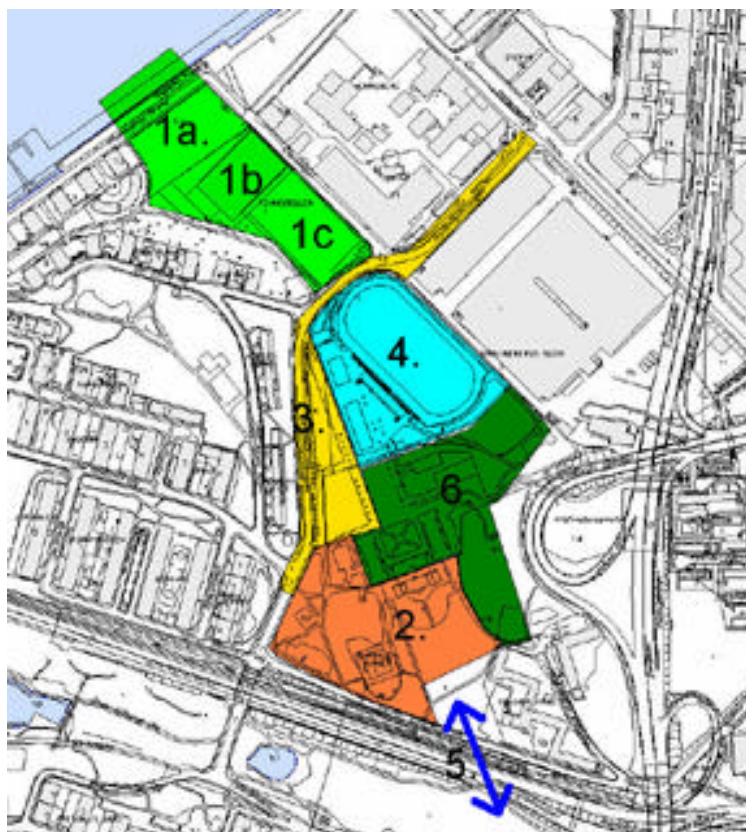
Juryn rekommenderar staden fortsatt handläggning och på denna grund beslutar gatu- och fastighetsnämnden vilket som skall ligga till grund för fortsatt planering och projektering.

Samråd och diskussion

Under och efter utställningstiden kommer tävlingsförslagen att hållas tillgängliga för allmänheten. Presentationsmaterialet kommer till stor del att föreligga i digital form, vilket gör goda möjligheter till spridning av tävlingsresultatet och kommunikation med alla intresserade.

Tider och genomförande/etappindelning

Enligt start PM till SBN 2004-05-13 föreslås två detaljplaner för parken. Strandparksdelen kommer först och där föreslås enkelt förfarande. Om detta inte skulle vara tillfyllest kommer normalt planförfarande att tillämpas. För slottsparken tillämpas normalt förfarande.

Del 1 a-c. Strandparken

Ett tidigt samråd för parken planeras genomföras under våren 2004 och formgivningstävlingen planeras till hösten 2004.

Därefter följer genomförandebeslut och efterkommande detaljprojektering. Byggstart för strandparken planeras till hösten 2005. Strandparken anläggs i etapper. Byggnad av den södra delen med bollplan (1c) och tennishall (1b), samordnas med tiden för ledningsomläggningar samt byggande av underjordiskt dagvattenmagasin under bollplanen och tiden för rivning av tennishallen. D v s efter 1 juli 2007, i enlighet med GFNs beslut 2004-03-23.

Del 2. Kristinebergs slottspark. Södra delen.

För att uppnå optimal samordning påbörjas planering projektering av parken parallellt med projekteringen av marken inom planområde för Kristinebergs hotell, delområde nr 8. Byggstart för södra slottsparken är beräknad till hösten 2006 när hotellet beräknas vara byggt.

Del 3. Nordenflychtsvägen samt Kristinebergs slottspark. Norra delen.

Denna del är inte beroende av angränsande detaljplaner, men behöver samordnas med ledningsomläggningar i Nordenflychtsvägen. Planering

S

och projektering kan påbörjas omgående med genomförandebeslut 2005.
Planerad byggstart 2006.

Del 4. Kristinebergs idrottsplats.

Kristinebergs idrottsplats samt friytorna inom och entréerna till idrottsområdet rustas upp. Genomförandebeslut gemensamt med IDN.
Planerad byggstart 2007.

Del 5. Gångbro mellan Fredhällsparken och Kristinebergsparken.